

GeniaaL gedacht

We willen meningen horen. Meningen van ingenieurs over wat hen nauw aan het hart ligt, meningen van niet-ingenieurs over ingenieurs en ingenieuren, alles wat des mensen is, kan en mag aan bod komen. Als het maar 'uw gedacht' is, mijn gedacht.

Angst

Het einde van de fossiele brandstoffen, de aarde en de koude oorlog die opwarmen, de financiële crisis en terreurdreiging, allemaal samenzweringen en bedreigingen die coaguleren boven het hoofd van de angstige burger. Met a posteriori ingevoerde regeltjes en wetten proberen machthebbers krampachtig een herhaling van onheil te voorkomen. Maar het is net dit ondoorgroendelijk kluwen van regeltjes, wetten en richtlijnen dat die onzekerheid en het angstgevoel versterkt.

Regulitis anno 2017. Professor N sluit zijn bureau zorgvuldig af en overloopt op weg naar het examenlokaal in gedachten een aantal afvinklijstjes om na te gaan of alles wel volgens de regeltjes is verlopen. De vragen zijn geëncrypteerd achter drie firewalls want Anonymous is overal: in de iOS, op de Android en op alle plaatsen. Check. Hij heeft ze twee weken laten sudderen en elke dag herlezen en bijgeschaafd. Hij heeft zich alle mogelijke scenario's proberen in te denken hoe een vraag verkeerd geïnterpreteerd zou kunnen worden. Check. Hij heeft ze gechronometreerd zodat ze zeker binnen de voorgeschreven tijd kunnen opgelost worden. Check. Het vraagstuk is gender-neutraal geformuleerd. Check. Drie opgaven zijn op groter formaat afgedrukt en hij mag niet vergeten om ze ook hardop voor te lezen. Check. De *jammer* is wel niet helemaal legaal, maar hiermee kan hij alle internetverkeer onmogelijk maken in het lokaal. De studenten met googlebrillen en smartwatches zullen eraan zijn voor de moeite. Zijn deelname aan twee belangrijke conferenties heeft hij nog tijdig kunnen afzeggen nu beslist is dat hij tot midden juli moet beschikbaar zijn voor eventuele juridische aanvechtingen van zijn resultaten. Check and mate.

Alles lijkt onder controle maar toch maakt hij zich nog ernstig zorgen. Op vraag van de studenten zijn twee examens omgewisseld. Hijzelf en collega M. hadden daar geen enkel probleem mee en dat kwam nu eenmaal beter uit voor de studenten. Pas gisteren had hij ontdekt dat het examenreglement zegt dat wijzigingen in het examenrooster alleen kunnen indien dit in het voordeel van de student is, maar dat in geen enkel geval een examen kan vervroegd worden. Als men twee examens omwisselt, dan zal er automatisch een examen vervroegd worden. En dat vervroegde examen was het zijne!

Een kille klauw had zich rond zijn maag gevormd, maar nadat hij in een adrenalineopstoot alle alternatieven had nagegaan, kwam hij tot het besluit dat hij maar moest doen of hij van niets wist. In de groep van negen studenten die hij zou ondervragen, waren er zeven samengebracht die om diverse redenen een uitzondering hadden gekregen en dit nu nog wijzigen was gekkenwerk. Binnen de beperking van alle andere regeltjes, zoals tijd tussen examens, het aantal studenten dat per keer kon ondervraagd worden, beschikbare lokalen en nog een aantal specifieke nevenvoorwaarden voor zijn examen, en gezien de vereiste coördinatie tussen de studenten van de verschillende jaren die zijn vak moesten afleggen, was het totaal onmogelijk om een andere regeling te treffen. Het mocht al een wonder heten dat hij geen vijf verschillende examens moest organiseren.

Toch voelt hij op weg naar het lokaal een onheilspellende reglementzwangere aanwezigheid in zijn rug die zijn nekharen doet rechtop staan. Hij wil niets laten merken en simuleert zelfzekerheid als hij het lokaal binnenstapt. Zeven studenten staren hem afwachting aan in verspreide slagorde. Twee studenten ontbreken. Zouden zij uitstel gevraagd hebben aan de ombuds of is het zijn fout dat ze niet correct verwittigd zijn van de verplaatsing? Hij maakt een mentale aantekening dat hij dat voor alle zekerheid moet nagaan terwijl hij uitleg geeft bij de opgave van het examen. De studenten noteren ijverig en buigen zich over hun papieren. Geen vragen. Dat betekent dat zijn vragen duidelijk zijn. Oef!

Hij zet zich achter de tafel en gaat de verschillende programma's na die de zeven studenten volgen en probeert uit te vissen op welke datum hij de lessen gegeven heeft die gingen over de stof van de examenvragen. Geen probleem, hij zou dag en uur kunnen verantwoorden voor elk van de studenten als dat nodig zou zijn. De oefening zouden ze ook allemaal moeten gezien hebben. Hoewel niet allemaal bij dezelfde assistent. Hopelijk geeft dat geen problemen als er juridische discussie komt. Of ... wacht, hier klopt iets niet. Als het erop aankomt de reglementen te kennen dan zijn de studenten meestal voor op de prof. Ze wisten dus dat de omwisseling niet reglementair was. Waarom heeft hij verdomme niet elke dag van de laatste week het reglement gelezen! Het verandert ook om de haverklap. Hoe kan hij zo stom zijn. Onherroepelijk te laat nu.

© Joris Snaet

7

Hij weet zichzelf te kalmeren en trekt kolommen in zijn puntenboekje. Per student maakt hij ook twee bladzijden aan en laat de rechterbladzijde open om voor elke student uitleg te geven over het cijfer na de komma dat op elke vraag zal gegeven worden. De eventuele bijvragen kan hij links noteren. Hij gluurt wat ongerust richting studenten. Wat voeren ze in hun schild? Waarom moesten die examens ook verwisseld worden?

De studente rechts op de eerste rij staat op. Nu al! Rustig maar. Nog geen reden tot paniek! Ze kijkt hem vriendelijk vragend aan. Is ze al klaar? Zo vlug? Dat kan niet! Zij had gevraagd om meer tijd te krijgen voor haar examen. Wat is er mis? Welke regel heeft hij overtreden? Hij vermant zich, knikt en wijst uitnodigend in de richting van de stoel aan de andere kant van de tafel. Net ver genoeg om mogelijke beschuldigingen van ongewenste intimiteiten te voorkomen. De studente verzamelt haar papieren en neemt plaats. Haar eerste blad telt maar een paar lijntjes. Blanco? Geen traantjes, maar een innemende glimlach. In welk web wil ze hem vangen?

De zes andere studenten kijken op van hun papieren. De studente op de tweede rij heeft donker omrande ogen die hem aankijken

van achter een gordijn van lang zwart haar. Haar fluo gelakte nagels zijn opvallend lang. De ruige haarbos van de student ernaast steekt in alle richtingen. Op zijn armen die uit zijn death metal T-shirt steken zijn twee kunstige draken getatoeëerd die lijken samengesteld uit formules zoals de bloemen-, groenten- en fruitportretten van Giuseppe Arcimboldo. De bleke student erachter heeft een smile van oor tot oor. Hij lijkt wel *The Joker*. Alle studenten produceren een pulserend keelgeluid en komen langzaam overeind. Waar is Batman als je hem nodig hebt? Hij schat de afstand naar de deur en springt recht met een luide gil.

Verbaasd kijkt hij naar de rode cijfers van de wekker die zelfgenoegzaam pompend staat te zoemen. Zijn hart gaat als een razende tekeer in zijn borstkas. Zeven uur. Vandaag moet hij binnen anderhalf uur examen afnemen. Hij zet de zoemer af en hoort Nick Cave op de radio zingen 'I don't believe in an interventionist god'. Hij slaat zijn ogen toch smekend naar omhoog en stapt ietwat onzeker uit bed.

Adhemar Bultheel

Adhemar Bultheel is professor-emeritus aan de Faculteit Ingenieurswetenschappen, verbonden aan de Afdeling Numerieke Analyse en Toegepaste Wiskunde van het Departement Computerwetenschappen.

Hij heeft jarenlang opleidingsonderdelen in de toegepaste wiskunde gedoceerd en is dan ook een vaste waarde in de herinneringen van vele alumni.

